Ч. 205. (376). Львів, Неділя, дня 20. серпня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·60 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В інших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймають ся лиш оплачені, а звертають ся тільки бажані і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошення числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошення за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Загальна офензива коаліції.

П. Велика італійська офензива розпочалась досить пізно після того, як союзники Кадорни розпочали вже кілька тижнів свої наступи. Треба було 9—10 тижнів часу, заки дійсно коаліція на всіх фронтах розпочала загальну офензиву. При італійській офензиві є передовсім замітний її напрям. Від часу австро-угорської офензиви на південно-тирольській границі та добровільного полишеня австро-угорськими військами области між Асаджіо і Арсіеро, відбувались через кілька тижнів на тому фронті італійські наступи, міжтим коли на фронті Сочі панував зглядний супокій. Тепер розпочав ся атак знов на тім фронті; начальний вожд ґр. Кадорна вернув опять до своєї улюбленої думки, з якою не розлучає ся від почину війни. Він безнастанно мрів про загальний удар на фронт Сочі, щоб піти походом на Трієст. Пять битв програв він, пять разів окупив своє підприняте тяжкими втратами. Тепер розпочав він шестий раз наступ на тім самім фронті.

Причини, які його до того спонукали, лежать передовсім в його мірковеню про новий розділ австро-угорських сил. Кадорна виходив з заложеня, що Австрійці і Мадяри перекинули всі свої сили до офензиви на тирольський фронт, та що по тій причині инші відтинки є слабо обставлені. Числив при тім не мало на нову офензиву на російськім фронті. Борби послідних тижнів на південно-тирольськім фронті служили лиш до того, щоб Австро - Угорщину увести в блуд що до напряму дійсного удару, приковати її сили між Брентою і Адиґою. Міжтим цілий сей час зужито з цілим супокоєм на приготоване до нового наступу на фронті Сочі. Зі звітів італійської преси виходить недвозначно, що стягане великих італійських сил, провіянту, муніції, та артилерії розпочалось щойно перед кількома тижнями. Що італійський наступ розпочав ся як раз в послідним часі, та що не відложено його на пізнійше, стоїть се в звязи з офензивами на східнім та французькім фронті. Позаяк там ні Французи ні Англійці та Росіяни не осягнули рішаючого успіху, виявилось конечною річю, щоб також Італійці прилучились до ґенеральної офензиви та причинились своїми силами до побіди коаліції.

В довших борбах осягнули вкінци Італійці місцеві успіхи. Хоть італійські наступи відперто на многих місцях фронту, причім Італійці потерпіли тяжкі втрати, взято австро-угорські війська, щоб оминути непотрібні втрати, зі становиськ ґорицького примістка на західний беріг ріки Сочі; так само пересунено становиська ц. і к. військ на високорівні Добердо на полудне від міста Ґориції. Треба однак тямити, що первісні операційні пляни не узгляднювали оборони західного берега Сочі; не було також пляну боронити самої Ґориції; було лиш рішено боронитись на схід від міста. Щойно повільне темпо італійських операцій з почином війни, та австро-угорські успіхи зродили у міродатних кругів думку, полишити первісний плян та боронити західних височин.

Пятьнадцять місяців держали їх австро-угорські війська серед тяжких боїв, — і щойно тепер рішились на первісний плян, вести борбу на властивім місци. Безпосереднім наслідком того було се, що Італійці перейшли Сочу та зайняли Ґорицію. Саме місто не має стратеґічного значіня. Навіть італійські ґазети, як прим. „Avanti“ остерігають перед надіями та вказують на те, що зиск на терені є лиш дуже малий, та що аж тепер розпочинає ся властива борба з австрійськими силами на тім фронті. В нових становиськах будуть ставити Австрійці та Мадяри завзятий опір. Доси подались вправді взад австро-угорські становиська, однак їх не перервано, дорога до Трієсту не виборена, між Італійцями а тою так горячо бажаною цілю побіди стоїть незломна живуча сила австро - угорських військ. Так отже зиск на терені, який доси коаліція осягнула на всіх фронтах, незвичайно малий та не стоїть в ніякім відношеню до широких областий, які зайняли осередні держави.

При тім втрати ворога є незвичайно тяжкі. На західнім фронті оцінює німецька начальна управа загальні втрати Анґлійців і Французів до кінця липня ср. на 350.000; тепер вони виносять 400.000. До того треба ще дочислити втрати, які понесли Французи при безуспішних втратах під Верден.

Втрати Росіян підчас їх послідної офензиви обчисляють, що найменше на 750 тисяч. Що се обчисленє не є пересадне, виявляють ся з самих заряджень російського правительства і військової управи.

Щоб закрити перед публичною опінією подробиці про втрати, перевозить ся ранених до шпиталів лиш ночами. В послідних тижнях перевозить ся до Києва по 75 зелізничних поїздів з раненими; все те вказує, що російські втрати є незвичайно важкі.

ЮРІЙ КМІТ.

Перше місце.

Михайла Пастущина назначили сотрудником у гори до вислуженого декана о. Аполінарія Васильківського. О. Аполінарій не бажав мати в себе помічника, але консисторія не могла дати собі ради з частими писемними і устними просьбами трьох громад, тим то наклонювала й доразжувала йому від довшого часу, аби вніс подане з лікарським свідоцтвом...

„Post multa discrimina“ вволив о. Васильківський волю консисторії.

Був осінний день, коли о. Пастущин виїхав „зголосити ся“ свойому зверхникови. Пусто на полях; заніміли й затихли ліси й гаї; устав гамір і спів. Гайвороня сумно завиває й низько літає над понурими полями; стада воробців мандрують до людських осель, щоб там знайти поживу і захист перед морозними, холодними подувами. Тиша й мертвота простеляли ся по всьому і вколисували природу до сну; вони положили своє пятно й на сонце. Його вигляд отяжілий, ліниво-сумовитий. Проміня розпилили ся. пропали. Вітер „підмітував“ розсипаним листєм, виривав зівялі останки трав і безмилосерно торощив у своїх морозних руках. Ожиданка зими трівожила всіх і все. Пропала чудова, неписана поезія, літня фантастика, що зринала з шуму листя, фильовань зелені, вонних ароматів; пропала повнота житя; покінчили ся жаркі, стихійні любощі, атомні заплоднювання... В природі простеляла ся нудьговата, пригноблююча одностайність...

Гори робили на Пастущина непривітне враження. Видно ся, що пообдирані верхи звалюють ся на його і стіснюють його розгін. „На прогулку, то гей, але на довгий побут у гори сунути, тьфу“, говорили товариші о. Пастущина. Та переїзжаючи селами, бачив гамір і рух біля тартаків, що майже в кожному селі експльоатували ліси. Сей штучний рух оживляв його. Опісля вдивляв ся в мужицькі облича. Не було в них сього пригноблення, пригноломшеня, апатії, що ціхують людий на долах. Кріпкі, мітно збудовані. „Зимля двизит“ під їх ногами. В їх лицях можна „відразу“ вичитати сміливість, відвагу, проворність, безжурність, скептицизм, іронію, сарказм. Се займало та цікавило о. Пастущина. Опісля бавило ся око гарною, своєрідною ношею і чудовими вишивками. Одначе понурість і сумовитість природи та непевність своєї позиції наповняли його уяву неприємними вражіннями. Вони побільшали ся, чим близше був назначеного села.

„Що буде? Який початок? Як стрінуть мене?“

Заїхав на парафіяльне подвіре. Закричали індики й качки; виглянув слуга зі стодоли, підпер бороду на ціпі. Тихо. Увійшов до кухні. Їмосць і слуханиці дерли пірє. Пастущин не міг відгадати, чи се жінка шефа, тим то не спішив ся цілувати в руку, лише „звідав ся“ несміливо, чи о. парох дома? „Дома“, прогомоніли слуханиці, одначе ніхто не просив його до покою. Збентежений помандрував сам. О. Аполінарій сидів у величезному, подертому фотелі і стріпував зі старої, пожовклої блюзи розсипану табаку. Пастущин представив ся, вийняв декрет і хотів його показати свойому зверхникови. О. Васильківський прижмурив око, з другого пробліскувала гнівливість, згірдна іронія, не промовив нічого, встав з фотелю, відсапнув глибоко чотири рази, перейшов, а радше перебіг „кількораз“ по комнаті, мурмотів щось під носом і поглядав з коса на нового, небажаного гостя. Сотрудник не знав, що чинити з собою? Навіть не уявляв собі такого привитаня. Видно ся йому, що валить ся стеля та придавлює його. Хотів кричати: „Чи ти, старий, здурів, чи може я попав ся не сюди?“ Тихо. Тикає старосвітський годинник, на якому стоїть Наполеон у заялозених штанах та разом з австрійським Фердинандом і папою Пієм IX. глядить на сю кумедну сцену. Видають ся підморгувати один до одного, але й цікаві, що буде далі? Під дверми надслухує їмосць зі замужньою донькою і сільською молодицею, недавною любовницею її сина. По якійсь хвилі заговорив голосно о. Аполінарій: „В мене ни є що робити. Я сам потрафлю всьо, ще ни вмираю. На що, на яке мині сотрудників? Я за всьо відповідаю перед староством і біскупом. Сотрудники — дармоїди! Го-го, вікарий — мудрик! Зараз розчинає чоловікови ходити по голові, впроваджує новий лад, бо ми старі — дурні... Братцю, струпа на здорову голову ни хочу брати. Висьвятив вас біскуп, то няй тримат собі, мині ни треба викарів. Може є у вас тисть, то їдьте до него, коли ни маєте місця, або возьміт жону і завезіт біскупови. Коли сьвятив, то няй тримат. Розумієте? В горах вівсяні палинята... Wissen Sie, mein

Часопись п. з. „Товариство для студій над соціяльними наслідками війни“ оповіщує звіт про втрати на війні. Ся статистика, впрочім дуже обережна та безпартійна, є розумієть ся неточна, в кождім однак разі зближена до правди. Після зіставлення сеї ґазети втратила коаліція в убитих 2 міліони 813 тисяч, в ранених 9 міліонів 942 тисяч людий, так що загальне число втрат виносить понад десять міліонів. Є се незвичайно високе число, яке недвозначно вказує, що мілітарна відпорність коаліції дуже потерпіла.

Що до втрат поодиноких держав, то на першім місці стоїть Росія з 5 міліонами 318 тисяч людського убутку, відтак слідує Франція з трема міліонами втрат, вкінці Анґлія з 717 тисячами. Анґлія отже понесла доси відносно не великі втрати. Се виправдуєть ся тим, що вона не брала участи в попередних борбах. Що йно підчас теперішної офензиви виступили в більшім числі анґлійські війська і по тій причині також і втрати є о много значнійші.

Франція потерпіла зі всіх держав найбільші втрати, бо хоть вправді російські втрати є найбільші, то вони розділяють ся на дуже велике число населення. Що Франція стоїть в передоднї цілковитого вичерпаня людського матеріялу, слідує і з инших признак.

Треба лиш вказати на се, що воєнна сила баталїонів піхоти знизилась від довшого часу з 1000 на 800 людий, та що недавно тому кождий баталїон вменшено о одну компанію, щоб тим робом инші баталїони доповнити численно. 17-лїтних взиваєть ся на резерви, хто лише є придатний, йде на фронт, цивільні повнять сторожу над полоненими, до многих служб поза фронтом потягнено жінки.

Коли порівнати дотеперішний зиск на терені наших противників з тими великими втратами, то виявляєть ся велика діспропорція. Коаліція потерпіла незвичайні втрати, не осягнувши остаточного успіху. Всупереч тому заїняли осередні держави широкі области ворога, а нині відпирають всї ворожі наступи.

Недалека будучність рішить, хто оконечно буде побідником.

З нагоди цїсарських уродин.

ВІДЕНЬ. З воєнної кватири пресової пишуть: Архикнязь Фридрих видав слїдуючий приказ Начальної команди армії:

Жовнярі і товариші війни!

В дни річниці Найвисших уродин зложив я Й. Ц. Величеству Найвисшому воєнному вождови у вашім імени слїдуючі желаня: Ваше Ціс. і Кор. Величество! Війська і фльота Австро-Угорщини святкують в третє торжество уродин В. Ц. К. Величества при гуках армат. Перший раз припав великий день в хвилї вижидання огневих хрестин, перед роком був се день повний щастя і радости ізза одного з найкрасших побідоносних походів, які записала всесвітна історія. Нині святкуємо той день серед борби з новою перевагою ворогів, що все ще мають надію своєю чисельністю перехилити на свій бік побіду. Ваші війська, віддані під Мою начальну команду, мусїли зводити в послїдних тижнях кілька разів тяжкі бої. Неприятель старає ся безпримірними жертвами видерти нам побіду, а однак вислїд тих боїв в порівнаню з військами, що з нами воюють, в порівнаню з надіями, з якими неприятель розпочав офензиву і в порівнаню з успіхами, на які протягом дволїтної війни на суші і на морю можемо глядїти, наповнює нас повним гордости довірєм, при всїй жовнїрській покорі.

Для наших ворогів надійде хвиля, в котрій опамятають ся. Нїколи і пренїколи не зможе нїхто побідити зєдиненних на смерть і житє австро-угорських і нїмецьких військ і фльоти та військ їх союзників.

В. Ціс. і Кор. Величність були приневолені перед двома роками в тяжкій годинї добути меч, В. Ціс. і Кор. Величність сховають його в побідї і славі, чи та хвиля є вже близька, чи ще дуже далека. Ся горда певність нинї більше, як коли небудь иноді, наповнює наші серця, котрі всї на півночи і на полудни, на суші і на морю лучать ся в одну горячу молитву: Боже, благослови Вашу Ціс. і Кор. Величність, благослови нашого, щиро любленого Цїсаря і Короля.

Й. Ціс. і Кор. Величність зволив відповісти:

Як глибоко зворушили Моє серце желаня щастя і благословенства, котрі висказав Ти Мині, Мій любий пільний Маршалку, з нагоди річниці моїх уродин в імени Моєї оружної сили, що стоїть в борбі на суші і на морі, так також радісно витаю певність, з якою В. Ц. і К. Високість і всї наші оружні сили вичікують подїй, які мають наступити. Непобідимі стоять австро-угорські оружні сили, свідомі своєї вартости, скріплені почутєм сильної лучности з союзниками, славними товаришами оружа, а товаришать їм желаня і благословенства вітчини, що зносить всї тягарі тяжкого часу війни, проти неприятеля, котрого навала зломить ся на відпорній силї, що нїколи не завела, і на стремлїню до остаточної побіди. Так вступаю разом з ними в третій рік війни з довірєм в силу Моїх військ і їх витривалість і з просьбою о Божу поміч. Вдячним серцем витаю Мою вірну геройську оружну силу.

Франц Йосиф.

Я щасливий, що можу вам донести про се письмо Нашого Найяснїйшого Пана. Я гордий, знаючи, що ви гідні слів Й. Ціс. і Кор. Величности. Нехай живе наш Цісар і Король!

Архикнязь Фридрих, пільн. марш.

ВІДЕНЬ. З воєнної пресової кватири: Річницю уродин Цїсаря обходжено в місци постою Начальної Команди армії дуже торжественно. Вчасним ранком перейшла військова оркестра вулицями міста, почім о 9 год. перед пол. відправлено на узгірю, що зносить ся над містом, полеву Службу Божу. На нїй були присутні: пільний маршалок Архикнязь Фридрих, шеф генерального штабу, члени нїмецької військової місії, болгарський військовий атташе, численні офіцири і начальники властий. По богослуженю дефілювали війська перед пільним маршалком. О год. 2 по пол. відбув ся у пільного маршалка торжественний обід, котрий особливо звеличив своєю присутностю нїмецький Цїсар.

В товаристві більшої дружини прибув він до головної кватири перед другою годиною в однострою австро-угорського пільного маршалка. Нїмецький Цїсар прибув сейчас в товаристві Архикнязя до павільону в парку, де були вже зібрані всї учасники обіду. В обідї взяло участь богато військових, між ними шеф генерального штабу Гецендорф, який заняв місце по лївім боці Цїсаря, а також начальники властий, представителї католицького і евангелицького костела та жидівської віроісповідної громади. Архикнязь Фридрих підніс тоаст, у якім вказав з радістю на присутність нїмецького Цїсаря, опісля дав вислїв любови і вірности армії для Цїсаря Франц Йосифа, що управляти-ме своїми військами доти, доки ворожа навала не буде цїлковито зломана і коли мож буде заключити побідний мир. Цїсар нїмецький, відбувши коротке cercle, після тригодинного побуту виїхав з осїдка начальної команди армії.

Уродини нашого Цїсаря відсвятковано незвичайно торжественно в Берлїнї, Бїлгороді, Люблинї, Варшаві і в австрійській амбасадї в Букарештї.

Світова війна.

Бій лїтаків.

(З письма Січового Стрільця).

По довготревалїй слотї, що наробила нам богато болота серед подільського чорнозему, завитало до нас ясне сонце й прегарна погода, з чого скористали сейчас лїтаки так ворожі як і наші. Тільки російський вибрав ся у тяжкий день, понедїлок — і не повелось йому.

Було 24. липня с. р. Чисте небо синїло понад головами. Сонце було уже добре з полудня, як почулось сюрчанє лїтака. Наш слух попровадив очи у східну сторону і там ми побачили велику чорну точку, що скоро збільшалась. Ми знали вже, що то звичайна гостина великого двоплатовця. Наш здогад ствердили білі хмарки вибухаючих шрапнелїв та гук гармат і експльозій стрілен. Задивлені та вслухані ми не помітили, що нам ізза плечий зближалась воркітлива голубка, нїмецький одноплатовець „Taube“.

Що-йно як був уже недалеко нас, побачили ми, як півколесом змінював північний напрям на східний, щоби відтяти ворогови відворот. На часинку наші гармати перестали остріловати ворожий лїтак, щоби часом свого не зачіпити. За те опісля, як „Taube“ був уже далеко на сході, вибухло нараз 7—8 шрапнелїв і вінцем окружили чорного московського крука. Тимчасом „голуб“ підніс ся високо понад 3500 м. і скорим летом зближав ся над московський лїтак. Його лодка і пропелєр ясно блестїли у сонашних проміннях. В одній моментї станув „голуб“ яких 500 метрів повисше двоплатовця, дав ся чути 5—6 разів тріскіт машинового кріса і „голуб“ полетів далеко вперід. Здавалось, що нїщо не вдїяв, бо московський лїтак летів дальше в полуднево-західнім напрямі. Аж нараз оклик побіди вирвав ся з наших грудий. В тім місцї, де мотор у лїтака, мов на грудях у птиці бухнула червона, велика полумінь і лїтак комініть головою, обертаючись млинка, став злїтати прямо в діл, випускаючи величезний клуб диму. У висоті яких 1200—1250 метрів мов би прийшов до рівноваги, зробив два три поземі кружела, задержав ся на часинку, а відтак з цїлим розгоном, мов горіюча ракета, летів прямо в долину.

Спад його був так сильний, що його останки забились на півтора метра у землю. Оба летуни були мертві. Вискочили, зглядно в часї перевертів лїтака вилетїли і не долетїли мабуть живі на землю. Шофер-Француз був по груди попалений, а офіцир Москаль нї.

Довгу ще хвилю ми стояли, дивлячись в ту сторону, де упав лїтак, над яким саме кружляв „голуб“, опускаючи ся чим раз нисше, аж поки не сїв коло своєї жертви. Се вже його осьма жертва зпоміж російських лїтаків.

Volод. П-юк.

В Галичинї і на Буковинї.

З воєнної пресової кватири пишуть під датою 17. с. м.:

Коли на нашім новім фронтї в Східній Галичинї від Днїстра до зелїзницї Золочів-Тернопіль панував вчера зглядний супокій, Росіяни, перейшовши Серет, продовжали зі збільшеною завзятостю свої наступи на становиська армії Бем-Ермолїя, які вони ще 13. серпня розпочали. На відтинку між Перепельниками і Пенями над Лугом наступали вчера Росіяни великими масами без перерви через двайцять годин на довгий на 20 км. фронт. Наступи заломились однак в огни наших і приділених тут нїмецьких батерій, переважно вже перед нашими перешкодами. Лиш коло малого села Манаєва в области жерел Серета удалось було чисельно переважаючим Росіянам вперти хвилево наших з перших становиськ і самим заняти. Протинаступ наших резерв випер їх сейчас назад. Наша піхота доказувала в тих боях чудес. Згадати треба про знамените співдїлане артилерії і піхоти, яке уможливило, що сї успішні бої покінчились з як найменшими для нас втратами. Ворог, що з великою завзятостю все наново йшов до наступів, мав незвичайно великі кріваві втрати.

Полонені офіцири оповідають, що до тих боїв привязували по російській стороні велике значінє. Розходилось тут о удар на зелїзницю Золочів-Тернопіль і дальше о область Львова.

На полудне від Днїстра заатакували Росіяни на височинах над горішною Бистрицею Надвірнянською наші становиська, відперто їх однак цїлковито. Лучности нашого фронту аж до горішного Прута нїгде тут не перервано.

Lieber, такий дармоїд коштує мінімум vier, fünf hundert Gulden. Ну, а тото kein Spass. У мене потрібки, маю дїти“. Що тикаєть ся дїтий о. Аполїнарія, то одна дитина була за комісарем при старостві, друга за судовим секретарем, третя вийшла за декановича, якого невдовзі надїлили найкрасшою парафією в цїлій діецезії. Пастущин проговорив збентеженим голосом: „Я не накидаю ся нїкому своєю особою, призначили мене тут, отже я пішов, а не хочете приняти, то прошу ласкаво дати минї письменну заяву, а я віддую собі“. О. Аполїнарій не дуже слухав слів сотрудника, почав шукати файки між розкиданими метриками. „Анця, Анця! Я вам повідаю наперед, що в мене ні є що робити“. Прийшла служниця і шукала файки та боком приглядала ся „новому яґомосцьови“. Аполїнарій, не вважаючи на приняву служниці, говорив своє: „Що хочете, то робіт собі. Там десь на другім селї вихарили хлопи громадську канцелярію, то звозіт ся, коль вас консисторія прислала. Али можете забирати ся наперед, бо в мене ни буде за чого дармувати. So, so, ehwürdiger Kollege!“ Служниця подала файку, ще раз глянула кокетно на сотрудника і вийшла. Пастущин не знав, що відповідати на таку бесїду, цїле його нутро було міцно розбурхане. „Гарна благодать стане спадати на мене... Буде слати скарги за найменше запротивлене і його справа все горою. Stultus parochus supra papam!“

(Далї буде).

Союзні війська в Карпатах старались поширити успіхи послідних днів в области між Цапулем і Томнатиком в напрямі горішньої долини Сучави мимо завзятого опору Росіян. На полудне від Молдави в области часто згадуваної передше стаднини Лучина відперто по завзятій борбі російський удар на наші висунені вперід становиська.

Судьба „Німеччини“.

„Німеччина“ виплинула з пристани Бальтіморе дня 1. серпня. Від того часу минуло отже майже три тижні.

В часі подорожі до Америки виїхала вона 23. червня, а приїхала 10. липня, значить їхала сімнайцять днів.

Коли зважимо сї дати, то зрозуміємо, чому в цілій Німеччині панує велике напружене. Кождий з годинником в руці очікує цікаво вістий про „Німеччину“. Заінтересоване збільшає ще те внутрішне сильне переконане німецького народу, що „Німеччині“ мусить удати ся поворот до вітчини. А переконане се так сильне, що нема чоловіка, котрий сумнївав би ся про скорий, щасливий поворот „Німеччини“.

О Львів.

В часописї „Утро Росіи“ замічують на основі певних, прямо з військових кругів походячих вістий, що о Львів анї довкола Львова і тепер не буде ніяких борб. Хоть Росіяни не відрекли ся своїх намірів взяти в посїдане столицю Галичини, але безпосередно її здобувати не будуть. Їх плян лежить в продовжуваню своєї офензиви від Бродів до Станиславова. Таким чином хотять вони окружити Львів від півночи й полудня і приневолити австрійські війська, щоби вони добровільно покинули Львів. Та чи плян той остане лиш на папері, та чи поведеть ся Росіянам бодай в части його виконати, треба сумнїватись. Австрійська лїнія, здає ся, сильно укріплена.

Воєнний справоздавець „Т а й м с а“ пише, що завданєм ґенерала Сахарова є зайняти зелїзничу лїнію, що від Львова на південний схід веде до Одеси. Операції Сахарова стоять в звязи з намірами ґен. Лєшицького, який старає ся за всяку цїну взяти Львів. Є певне, що Москалї робитимуть ще великі зусиля, щоби здобути Львів.

На Балканї.

Болгарський ґенеральний штаб оповіщує під датою 18 серпня: Супроти розпочатої Сербами офензиви між Островом і озером Пресба, війська наші відкинули неприятеля, пустились за ним в погоню і зайняли місто Фльоріна. — Після довгого приготовленя заатакував ворог вчера вечером наші висунені становиська на полудне від міста Дойран і сторожу коло села Дольчені. Неприятель зістав відкинений і приневолений до безладної втечі, причім потерпів великі втрати. Опісля неприятель зновив наступ та не осягнув більшого успіху. На решті фронту сутички стеж. Ескадра німецьких самолетів заатакувала успішно зелїзничі уряджения і пару ворожих таборів. Всї самолети вернули.

О поміч невтральних.

„Esti Ujsag“ доносить з Берна; „Temps“ просить нинї в пристраснім тонї невтральні держави о інтервенцію. Прийшла вже послїдна рішаюча хвиля — пише той дневник. Як на сході є народи, що хотїлиб з теперішного положеня витягнути зиски, то не можуть нї хвильки проволікати. Та держава, що тепер вмішаєсь в війну, може її богато прискорити. Можемо однак слушно предсказати, що по упливі шістьох тижнїв інтервенція ся буде мати лиш дуже маленьку вартість, а спізнена участь в війнї може не принести зовсїм ніяких сущних успіхів.

Марноване муніції.

РОТТЕРДАМ. Анґлїйський міністер муніції Монтаґ дав в підпалатї перегляд діяльности свого ресорту. Що до німецького твердженя, будьто би теперішна офензива поробила в анґлїйських запасах муніції такі люки, яких не дасть ся заповнити, заявив він, що дійсно послїдного тижня зужито два рази тільки муніції, кілько перед місяцями уважано вистарчаючим. Артілерійське приготоване перед першим наступом вимагало більше муніції, як випродуковано в часї перших одинайцять місяців війни. Тепер продукція покриває запотребоване. Монтаґ сказав ще, що увільнено 45.000 жовнїрів від військової служби, щоб працювали в муніційних фабриках. Тепер працює в фабриках $1^1/_4$ міліонів людий, з того 400.000 женщин.

Портуґальцї на західнім фронтї.

РОТТЕРДАМ. Французькі дневники заявляють, що певною вже річию є, що портуґальські війська возьмуть участь в боях на західнім фронтї. В найблисших днях відмашерує до Франції дві дивізії, отже 40.000 людий.

На македонськім фронтї.

Воєнні кореспонденти з Солуня доносять до париських часописий, що анґлїйсько-французька артілєрія дальше острілює ворожі становиська здовж фронту Дойран і Гезґелї. Діяльність піхоти до сеї пори слаба. Серби, котрі зайняли лїнію в горах, звіщають, що вони находять ся постійно в борбі з ворогом. На ріжних місцях того фронту бої артілєрії і піхоти, але без значіня.

По донесеням німецької головної кватири виконали союзні війська смілий протинаступ, в часї котрого по борбі з сербською „дунайською“ дивізією зайняли Фльоріну.

— **З нагоди річниці уродин Цїсаря** жертвувала військова ґенеральна ґубернія в Люблинї на добродійні цїли 250.000 кор. Квоту сю розділить ся в такий спосіб: 15.000 кор. на відбудову знищених костелів, 5.000 кор. на костел в Радочни, 200.000 кор. для центрального ратункового комітету, з чого 150.000 кор. на річ опіки над дітьми, а 10.000 кор. на відбудову знищених місцевостий, вкінци 30.000 кор, з тої квоти має ся ужити для жидівського ратункового комітету. Крім того призначила військова ґенеральна ґубернія 5.000 кор. як перший зачет на відреставроване старих фресків в люблинській замковій каплици.

— **Другим в науку.** Петроградська „Реч“ пише: Заступники литовської кольонії в Петроградї розпращали ся 9. с. м. з епископом Каревичем, який за згодою російського і німецького правительства вертає окружною дорогою через Швецію до своєї дієцезії, котра обіймає ґубернію Ковненську і Курляндію.

— **Нові апровізаційні розпорядки.** „N. Wiener Journal“ довідуєть ся, що незадовго мають появитись додаткові розпорядки в справі консумції кави. Позаяк запримічено, що богаті люди убуток кави в домашнім господарстві винагороджують собі питєм кави в каварнях та ресторанах, — дотеперішна свобода подаваня кави по публичних льокалях має устати. Карта на каву має бути поділена на малі відтинки, які треба буде віддавати в заміну за порцію кави. Така кавова карта буде одна на цїлу Австрію. Правительство задумує окрім того видати максимальні цїни на дичину та ограничити продажу хлїба з маслом по ресторанах і каварнях.

— **Відзначенє моряка.** Німецький цїсар надав капітанови-поручникови Форштманови, командантови підводного суда, за знамениті успіхи в війнї підводними суднами ордер „pour le merite“. — Бюро Вольфа довідуєсь, що капітан сей затопив до сеї пори нї менше нї більше, як 100 ворожих кораблїв о поємности 250.000 тон, серед того кілька воєнних кораблїв. В многих случаях звів він сутички з уоруженими торговельними суднами і успішно оминув численні засїдки, наставлені на підводні судна. Вартість затоплених капітаном Форштманом воєнних і торговельних кораблїв разом з товарами виносить 600 міліонів марок.

— **Смерть письменника Райнгарда Зорґе.** Оногдї поляг на полї битви молодий німецький письменник Райнгард Зорґе.

— **Товариство для уложеня російської державної карти.** „Новое Время“ доносить, що в Петроградї засновано товариство для уложеня російської державної карти, яке має за завдане опрацювати основи, на яких підставі Росія по побідній війнї буде могла сповнити історичну, народну, державну та словянську місію. До основателїв товариства належать сенатори, історики, правники та публїцисти.

— **Трясенє землї в Італії.** Часописи доносять, що 16. с. м. в середущій і північній Італії далось чути сильне трясене землї. В Песаро населене перебуває в поли.

— **Масові божевіля в російськім війську.** „Новое Время“ доносить, що в послїдних тижнях множать ся случаї масового божевіля в російській армії. Тисячі жовнїрів перевезено вже з фронту до заведень для божевільних.

— **Священник у вязниці.** Парох Ґриґлянич з Познанщини розпочав оногдї відбувати тритижневий арешт. Воєнний суд засудив його за се, що в днях побіди німецької армії заборонив дзвонити в костелї, хоть вийшов був такий приказ.

— **Росіяни в Станиславові.** Один збіглець зі Станиславова, який полишив місто безпосередно перед входом російських військ, оповідає, що дня 1. с. м. появилась оповістка маґістрату, що для убогого населеня є до розпорядимости евакуаційні позїди. Та ніхто не вірив, щоб сей розпорядок відносив ся до мешканців Станиславова; населене було переконане, що се відносить ся до збіґців зі сумежних сїл. 8. с. м. появились на улицях міста трени, які їхали від сторони Товмача. В мить розійшлась чутка, що наші війська в наслїдок великого натиску Росіян уступають. Незадовго відтак почала їхати містом артилєрія. Місто представляло один великий військовий табор. Цивільні власти одержали приказ виїхати з міста. Люди почали масово йти в сторону двірця. Мимо всїх зусиль властий поїзди не могли забрати всїх виселенців, які були приневолені йти пішки.

Кнїгинин, замешкалий німецькими кольоністами, начеб завмер. В селї не осталась нї одна жива душа.

— **Вісти з Бродів.** Справоздавець „Нового Времени“ доносить: Я приїхав до Бродів в 2 годин по зайнятю. Доми були пусті, всї вікна отверті, крамниці замкнені. Броди не потерпіли матеріяльної шкоди. Більше є ушкоджений Радивилів, який лежав на боєвій лїнії. Збіґцї йдуть в сторону Львова.

— **За державну зраду.** З Зари доносять: Дня 29. липня страчено через повішене Серба Зеновіца за злочин державної зради.

— **Дар царя для Брусїлова.** Цар вислав для ґен. Брусїлова почесну шаблю висаджену діямантами.

ОПОВІСТКИ

Недїля дня 20. серпня 1916.

Нинї: 20. серпня гр.-кат. Денетія, римо-кат. Бернарда.

Завтра: 21. серпня гр.-кат. Еміляна, римо-кат. Йоанни.

○ **Місто вінця** на домовину бл. п. о. Антона Захаріясевича пароха Вишатич — а свого члена — зложила Задаткова Каса в Радимнї 50 К на український Сирітський Захист в Перемишли.

○ **Вписи до ц. к. семинарії жіночої у Львові** і до української школи вправ при тій семинарії відбудуть ся дня 30. серпня с. р. від год. 8 до 12 рано і від 4 до 6 пополудни. Кандидатки на перший рік семинарії будуть здавати іспит з релїґії, українського і польського язика (читане, розбір реченя, написане диктату) з німецького язика (читане, відміна іменників і дієслів, написане диктату), з рахунків і ґеометрії, співу, рисунків, каліґрафії і ручних робіт. Наші панночки повинні користати з безплатної науки і численно зголошуватись на перший рік, бо від числа зголосивших ся зависить і число прийнятих.

Рівнож щиро поручаємо родичам українську школу вправ, в якій наші діти мають гарний провід і совісну науку та дістають матеріяльні підмоги.

Послїдні вісти.

З головної австрійської кватири.

З дня 19. серпня 1916.

На російськім фронтї.

Фронт архикнязя Карла:

На захід від Молдави на Буковинї здобула піхота гонведів і баталїони німецькі гору Маґура, о яку велись горячі бої. В руках атакуючих полишили Росіяни 600 бранців і 2 машинові кріси. Російські протинаступи не удались.

На захід від Жабя цофнули ми по завзятих борбах висунені вперід війська в напрямі хребта Чорногори. Зараз на північний захід від Станиславова відперли наші стрілцї російський наступ.

Фронт Гінденбурґа:

Коло Шельвів відперли наші війська російський атак. Коло Тоболї над Стоходом відперто атак ворога, який допроваджено аж перед наші рови. Новий російський атак є в ходї.

На італійськім фронтї.

Вчерашний день минув на фронтї Побережа досить супокійно. На просторі Сочі очисти наші війська лївий беріг ріки на північний захід від Пляви зі слабших ворожих відділів, які розмістились коло Ґльобни і Врітофу. Полонено 50 бранців.

Нічний атак Італїйців на часть фронту на полуднє від долини Віпах відперто легко.

На фронтї Фрайнсталь підприйняте на ворожі становиська на полудневий схід від Ціма ді Бохе дало нам 60 бранців. Два італїйські відділи узброєні в ґранати ручні, які в ночи пішли на наше становиско в области Монте Себіо відперто.

На балканськім фронтї.

В Чорногорі і Альбанії нїчо нового.

Заступник шефа Генерального Штабу
польний маршалок-поручник Ф. Гефер

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

Нагальному напруженю сил наших злучених ворогів ставили вчера наші хоробрі війська жертвений опір. Менше-більше в тім самім часї підприйняли по полудни приступ після приготовного огня, межучого з найбільшою нагальностю, анґлійсько-француські маси на північ від Соми з фронту Ovillers-Clary, широкого на яких 20 клм і дуже великі француські сили по правій сторонї Мози на відтинок Тіомон-Флері та наші становиська в лїсі Шапітр і в гористім лїсї.

На північ від Соми шалїла борба до пізної ночи. В многих місцях вдер ся ворог в наші найпередніші лінії, зістав однак знов відкинений. По обох сторонах сильно в наших руках остаючого Гіпмон держить він позисканї части ровів. Між Гіпмон і Морена вкоротили ми дещо пляново на приказ в ночи нашу вигнуту вперід лінію.

Ворог оплатив свої в цілости зломани наступи величезними кровавими втратами.

Ґвардія, ренські, баварські, саські і віртенберські війська задержали непохитно свої становиська. По правій сторонї Мози зломив ся новий француський приступ після в деяких місцях завзятих змагань серед найтяжших втрат для атакуючих.

Коло села Флері бої ще ведуть ся.

В східній части лїса Шапітр полонено в протинаступі понад 100 бранців.

На східнім фронтї.

Фронт Гінденбурґа:

Борба на захід від озера Нобель продовжалась і вчера. Напираючих Росіян відкинено в цілости. Вони полишили в наших руках 320 полонених та 4 машинові кріси. Ворог змінцює очевидно в многих місцях фронту над Стоходом артілєрійский огонь.

По обох боках Рудки ведуть ся місцеві бої.

Коло Шельвова розбились слабші російські наступи.

Коло Звиняча відкинено передні війська ворога.

Фронт архикнязя Карла:

В північних Карпатах положенє незмінене. Гора Маґура на північ від Цапуля взята союзними військами в приступі; полонено 600 бранців, протинаступи відперто.

Начальна управа армії.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Оголошенє.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Ізидор Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.

